

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 3, 1 – 12

Text: 2 Kr 6, 1 – 7

Proroctí žáci řekli Elišovi: "Hle, místo, kde před tebou sedáváme, je pro nás těsné. Pojďme k Jordánu, vezmeme si odtamtud každý jeden trám a uděláme si místo, kde bychom sedávali." Řekl: "Jděte!" Ale jeden z nich řekl: "Bud' tak laskav a pojď se svými služebníky." Odvětil: "Ano, půjdu." I šel s nimi. Přišli k Jordánu a začali kácet stromy. Při porážení stromu se jednomu z nich stalo, že mu železná sekera spadla do vody. Vykřikl a zvolal: "Ach, můj pane, je vypíjčená!" Muž Boží se otázel: Kam padla?" Když mu to místo ukázal, určil Eliša dřevo, hodil je tam a železo vyplavalo. Pak řekl: "Přítáhni si je!" On vztláhl ruku a vzal si je.

Na první poslech banální příhoda. Až se divíme, proč je to v bibli. Prorockému žákovi při kácení stromů spadla do vody sekera. No a co. To je toho! Akorát je na tom zajímavé, že to železo pak jaksi vyplavalo na hladinu. Ale v bibli jsme na různé zázraky zvyklí. Toto je jeden z nich. Ale proč to tam je? Nejsou v bibli některé zázraky trochu přebytečné? A dá se na to vůbec kázat?

Vycházejme z předpokladu apoštola Pavla, že „veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení.“ A tak si ten příběh pěkně rozříkejme. Je to příběh prorockých žáků. Ti jsou jakýmsi ekvivalentem novozákonních učedníků. Sedávají před prorokem Elišou a učí se od něj. Ale místo, kde před ním sedávají, jim začíná být těsné. Mačkají se, odstrkují a noví si už vůbec nemají kam sednout. Dlužno podotknout, že místem, kde se proroctí žáci s Elišou setkávají, je míněn jakýsi přístřešek nebo rovnou dům, řecky „oikos“, který obývají. A teď zbystríme. Protože podle septuaginty jim začíná být těsné jejich „oikumené“ – jejich ekuména. Rádi by ji rozšířili. To je dobré znamení. To znamená, že jich přibývá, a že chtějí do svého společenství zahrnout i další nové učedníky. A tak navrhuje sestoupit k Jordánu, odkud kdysi začalo obsazování zaslíbené země. Jordán se tenkrát před Izraelci rozestoupil, aby mohli projít suchou nohou a voda je nespláchl a neutopili se. Podél toku Jordánu je pás bujné vegetace a také stromy. Stromy, zasazené u tekoucí vody, které, jak čteme v 1. žalmu, dávají své ovoce v pravý čas, a jejichž listí neuvadá. Stromy, čerpající sílu ze zdroje vláh. Tyto stromy se nyní budou kácet, aby se z nich nadělaly trámy pro nový příbytek, pro nový větší a prostornější dům.

Není těch stromů na to škoda? Ale co když ty stromy už dávno ovoce nenesou. Co když jsou jako planý fíkovník. Takové stromy čeká jen to, že budou vyt'aty ze země. Prorok Izaiáš později pronese: „Hle, Pán, Hospodin zástupů, hroživou silou klestí větvoví, pyšně se tyčící stromy jsou porubány, i ty nejvyšší jsou poníženy. Železem bude vysekáno lesní houští, Libanón padne rukou Vznešeného.“ Potrvá ovšem ještě sedm set let, než vystoupí u Jordánu Jan Křitel a bude volat, že už se to děje, už to začíná: „Sekera je už na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyt'at a hozen do ohně.“ To říká Jan Křitel. Pravda, Elišovi učedníci měli trochu lepší nápad než všechno spálit. Pojďme z těch starých stromů nadělat trámy pro zcela nový dům. Pro dům, kde by už nebylo tak těsné. Kde my mohli v pokoji a míru sedávat i další. A tak Elišovi žáci jdou porážet stromy. Ne na vlastní pěst. Eliša jde s nimi. Přišli k Jordánu a začali dělat paseku.

A tu se stalo, že někomu při tom porážení vzácná sekera spadla do vody a zdálo se, že je navždy ztracena. Vody Jordánu ji pozřely stejně jako kdysi Rudé moře egyptské vojsko. Prorocký žák vykřikl a zvolal: „Ach, můj Pane, je vypůjčená!“ Doslova je tam napsáno, že byla „vyprošená“. Jde o stejný výraz, jaký je užit o malém Samuelovi, kterého si jeho matka vyprosila na Hospodinu. V 1. knize Samuelově říká: „Modlila jsem se za tohoto chlapce a Hospodin mi dal, zač jsem ho tak naléhavě prosila. Vyprosila jsem si ho přece od Hospodina, aby byl jeho po všechny dny, co bude živ. Je vyprošený pro Hospodina.“

Stejně tak sekera, která se „zatne do suchého kmene“, je vyprošená od Hospodina. Vykladači to chápou tak, že šlo skutečně o sekeru, která patřila mezi nářadí zasvěcené Hospodinu. Víme, že archeologové už našli leccos: tak například vykopali motyku, na které byl nápis „motyka veleknězova“. Něco podobného je tedy i tato sekera. Spadla-li však do vody, mohl to prorocký žák chápat i tak, že se něco, co patří Hospodinu, ocitlo v moci protibožských sil. Jak už jsem zmínil před chvílí, rozvodněný Jordán se už jednou stal překážkou na cestě Božího lidu do zaslíbené země. Že by chtěl znovu zabránit rozšiřování ekumény Božího království?

Ale Elišův zásah způsobuje, že sekera nezůstala pod vodou. Sekera jako Hospodinův zasvěcenec se nečekaně drží na hladině. Elišovi učedníci zírají na ten div a nechápou. Mysleli, že sekera, která už už byla přiložená ke kořeni stromu, ale následně je odmrštěna do jordánských vod, je nadobro ztracena. A hle, ona se pohybuje na hladině jako přízrak a voda ji nepohltila. Takový úkaz se hned tak nevidí. Zažijí ho zase až jednou učedníci Ježíšovi, kteří uvidí kráčet po vodě svého Mistra a Pána. To o něm Jan Křtitel vyslovil: „Sekera je už na kořeni stromů.“ A nejen sekera. I „lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“

To co viděli Elišovi proroctví žáci byl vskutku prorocký výjev. Podle našich zkušeností, ba co víc, podle zákonů tohoto světa, jasných jako zákon Archimédův, dřevo ve vodě vždy porazí sekeru. Dřevo kříže, které symbolizuje smrt, bolest, zlobu a vzpouru člověka proti Bohu se zdá být nepotopitelné a také se ho dosud nepodařilo potopit. Ale najednou tu máme výjev, který říká, že Boží posvěcený nástroj má navrch. Sekera jako nástroj Božího soudu už vyplavala napovrch. Boží sekera poráží dřevěný kříž. A toto Boží vítězství znamená jediné: Už neplatí staré pořádky a zákony. Je tu nový zákon. Na trámech ze starých stromů postavíme nový dům. Dům, kde bude dost místa pro všechny. Kde už se nebudeme muset tísnit a odstrkovat. Kde budeme společně v široké ekuméně sedávat a společně před Kristem stolovat. Vždyť už dnes máme tělo Kristovo nadosah. Nebot' Eliša řekl učedníkovi: „Přitáhni si je!“ On vztáhl ruku a vzal si je. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, i my tě přijímáme za svého Spasitele a Pána. Vyznáváme, že jsi nebyl na kříži poražen, ale zvítězils. Ani ses nám neztratil v moři zla a nenávisti. Jako Boží zasvěcenec stoupáš na ceně a jsi vyvýšen až na nebesa. Dej, ať i my získáme ten tvůj rozhled a rozšiřujeme své srdce. Ať je v něm dost místa pro všechny, kdo chtějí sedět u tvých nohou. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, jsi Bůh, a přece nám nikdo z lidí není blíž než ty. Prosíme, vyslyš volání své církve, když se modlíme za tento svět. Přimlouváme se za dění a události kolem nás. Dej nám spatřovat tvé dílo a působení tvého Ducha. Modlíme se za naše blízké i za vzdálené. Modlíme se za duchovně spřízněné i za duchovně odlišné. Modlíme se za lidi, s nimiž si rozumíme i za ty, s nimiž neumíme najít společnou řeč. Prosíme, dej, ať máme sílu vykonat to, co vykonat máme a umíme. A to, co ovlivnit nemůžeme, svěřujeme tvému milosrdenství. Pane, dej, ať tvoje církev na tomto světě září tvou láskou a spaluje každou nenávist. Dej, ať jsme spojeni tvým Duchem napříč kontinenty i napříč denominacemi. Ať zní po všem světě evangelium a osvobozuje lidi z moci strachu. Pane, kéž tobě vzejde čest a sláva ze všech našich myšlenek, slov i činů. Amen.*